

Peräpukamaleikkaus

Tämä ohje on tarkoitettu tulostettavaksi. Ohje sisältää täytettäviä kohtia.

Peräpukamat muodostuvat peräaukon limakalvon alaisesta niin sanotusta tyynykudoksesta, jossa on sidekudosta ja kookkaita laskimoita. Pukamaverenvuoto on peräisin näistä laskimoista. Pukamat syntyvät yleensä kolmeen tyyppipaikkaan. Riippuen pukamien sijainnista peräaukkoon nähden puhutaan sisäisistä, ulkoisista tai yhdistetyistä sisäisistä ja ulkoisista pukamista. Peräpukamien tyyppioireet ovat aristus, kipu, verenvuoto ja pukamien ulospullistuminen ulostamisen yhteydessä.

Suurin osa pukamista voidaan hoitaa paikallisilla lääkehoidoilla tai hirttämällä kumirenkailla. Leikkaus on aiheellinen, jos pukamat ovat suuret ja pullistuvat esille tai muodostavat kookkaita ulkoisia pukamia ihoheltoineen.

Toimenpide

Yleisin peräpukamaleikkaus on Milliganin leikkaus, jossa pukamat poistetaan kokonaisuudessaan. Pukamien kohdalle jää avoimet, verestävät haavapinnat. Leikkaus tehdään yleensä selkäpuudutuksessa tai nukutuksessa. Joskus tehdään niin sanottu THD-toimenpide, missä pukamat ja niihin verta tuovia suonia ommellaan kiinni. Silloin verestäviä haavapintoja ei jää. Kaikille ei THD- toimenpide kuitenkaan ole riittävä.

Valmistautuminen

Kunnollinen vatsan tyhjentäminen on tärkeää ennen toimenpidettä. Apteekista ostetaan Toilax-yhdistelmäpakkaus. Leikkausta edeltävänä päivänä otetaan 4 Toilax- tablettia noin kello 16.00. Vaikutus ilmenee lyhyen ajan kuluttua, joten tulee olla mahdollisuus käydä WC:ssä nopeasti. Illalla noin kello 20.00 tyhjennetään Toilax- pienoisperäruiskeen sisältö peräsuoleen. Ennen leikkaukseen tuloa kotiin olisi hyvä olla varattuna kylmäpussi (esimerkiksi monikäyttöinen geelipussi, jonka voi viilentää) leikkauksen jälkeiseen kivun hoitoon.

Haavanhoito

Leikkausalue suihkutetaan WC-käyntien yhteydessä, kunnes haavat ovat parantuneet. Peräaukkoa suihkutetaan myös huolellisesti aina ulostamisen jälkeen. Haavapinnat erittävät noin kolmen viikon ajan. Erite on usein alussa veristä. Käytä sidettä niin kauan, kun esiintyy vuotoa. Jos erite on pahanhajuista tai märkäistä, peräaukkoa on suihkutettava useammin. Saunassa voi käydä viikon kuluttua leikkauksesta.

Liikkuminen

Leikkauksen jälkeen saa kävellä vapaasti. Raskaampaa urheilua voi harrastaa 2–3 viikon kuluttua. Istuminen voi olla alussa hankalaa. Sitä helpottaa istuminen pehmeällä tyynyllä tai renkaan (esimerkiksi uimarengas) päällä.

Suolen toiminta

Ruokavalio voi olla tavallinen, mutta vettä tulee juoda runsaasti. Suolen pitäisi toimia 3 vuorokauden kuluessa leikkauksen jälkeen. Aluksi voi käyttää tarvittaessa ulostetta pehmittävää lääkettä.

Kivunhoito

Kipulääkkeitä on hyvä ottaa säännöllisesti 1–4 vuorokauden ajan ja sen jälkeen tarvittaessa:

Parasetamoli

Tulehduskipulääke

Vahva kipulääke

Muut lääkkeet

Sairausloma on yleensä 1–3 viikkoa.

Yhteydenotot

Tulehdusoireiden (yltyvä kipu, voimakas turvotus, kuumotus, punoitus, märkäinen vuoto) tai muun ongelman ilmaantuessa tulee ottaa yhteys ensisijaisesti hoitavaan yksikköön:

Päiväkirurginen yksikkö, arkisin kello 07.00–15.00, puhelin 06 213 1552

Oma terveystakeskus tai työterveyshuolto

Sairaanhoidon puhelinneuvonta maanantaista torstaihin kello 15.00–08.00, perjantaisin kello 14.00–08.00 sekä vuorokauden ympäri viikonloppuisin ja arkipyhisin, puhelin 116 117

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.